

SZERBIA/VAJDASÁG**A szerb kormány döntött a Koszovóval kapcsolatos intézkedésekről**

Rendkívüli ülést tartott a szerb kormány a koszovói helyzet kapcsán. [...] Aleksandar Vučić államfő öt fő intézkedési irányvonalat mutatott be, melyek közül az elsőt a status quo ante jelenti, ami lényegében visszatérésnek számít a dialógus eredményei tiszteletben tartásának idejébe. [...] A harmadik intézkedés a koszovói szerb intézmények fenntartására vonatkozik, Vučić kiemelte, Szerbiának nem szándéka sem beszüntetni, sem áthelyezni ezeket, gondoskodni fog az ott dolgozó 5880 személyről. [...] Aleksandar Vučić kitért a brüsszeli megállapodásra is, amely egyebek mellett magába foglalja a Szerb Községek Közösségének megalakítását Koszovóban, amit azóta sem hoztak létre...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Vučić aláírta a sorkatonaság visszaállítását

A szerb elnök közölte, hogy a hadsereg főparancsnokaként és köztársasági elnökként hozzájárulását adta a 75 napos, rendes katonai szolgálat bevezetéséhez. [...] A sorkatonai szolgálat Szerbiában a férfiak számára 75 napos lesz, míg a nők továbbra is önkéntes alapon szolgálhatnak. [...] Bár a társadalmi támogatottság magasnak tűnik, ugyanakkor számos gyakorlati akadály is felmerül a sorkatonai szolgálat visszaállítása kapcsán...” Balk.hu: [teljes cikk >](#)

Aláírta a koalíciós szerződést a Vajdasági Magyar Szövetség és a Szerb Haladó Párt

Megjelent a Vajdasági Magyar Szövetség honlapján a Szerb Haladó Párttal kötött koalíciós szerződés magyar nyelvű változata. A koalíciós szerződés pontosan tartalmazza a párt választási kampányban felvázolt céljait, egyebek mellett az illegális migráció visszaszorítását, a lakosok biztonságának garantálását, az európai integráció fontosságát, a regionális fejlesztéseket, beleértve az infrastrukturális beruházásokat, valamint egyéb, a nemzeti közösségre és a mezőgazdaságra vonatkozó célokat. [...] Mint már említettük, a szerződés az európai integrációs törekvésekkel is foglalkozik, akárcsak Vajdaság autonómiájának és a funkcionális decentralizációnak a kérdésével. [...] A kisebbségeket illetően megállapodtak, hogy öt tanulóval továbbra is meg lehet nyitni a kis létszámú osztályokat. A szerződő felek vállalták, hogy végrehajtják a kisebbségi jogokra vonatkozó akcióttervet, a törvényhozás során precízen és egyénileg is meghatározzák a nemzeti kisebbségek tagjainak jogait, illetve szabályozzák a nemzeti tanácsok pozícióit...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kötetsorozat: A Kárpát-medence felfedezése Kispiacról indult

Do you speak Magyar? címmel indított projektet 2021-ben a Magyar Írószövetség Szociográfiai Szakosztálya, amely keretében a külföldi magyar közösségek anyanyelvhasználatát vizsgálják. Több régióban is jártak már, s időközben elkészült az első két kötet. Az első a felvidéki, Rozsnyó környéki Várhosszúréttel foglalkozik, a második pedig a vajdasági Kispiaccal. A könyveket a magyarkanizsai író táborban is bemutatták. [...] A kutatásokról Horváth Júlia Borbálát, a Szociográfiai Szakosztály elnökét kérdeztük. [...] Gondolom, hogy a különféle külföldi régiók magyarjait összehasonlítják. Mennyiben vagyunk azonosak és mennyiben mások? Sok szempont árnyalja mindezt. Minél nyugatibb térséget tekintünk, annál nehezebb, hogy az ott lakók ne menjenek el külföldre, vagy ha elmentek, akkor jöjjenek haza...” Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Videó: Lélek a vonón - bemutatták Horváth Károly könyvét

Bemutatták Horváth Károly, Lélek a vonón című könyvét a Szabadkai Zeneiskola koncerttermében. A szerző szabadkai származású, jelenleg Újvidéken él. A szerzővel Molcer Máttyás zongoraművész beszélgetett. Az eseményt hangverseny tette ünnepélyesebbé. [...] Önéletrajzi kötetében a gyermekkorától a hegedűművészé válásáig követhetjük végig életútját...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Megkezdte a termelést a Linglog, Szerbia legnagyobb zöldmezős beruházása

Aleksandar Vučić szerb elnök pénteken részt vett a nagybecskereki Linglong gyár megnyitóján. [...] A jelenleg négy ezeröttszáz fős település mintegy kétezer új lakost kap, amivel jócskán megugrik a már így is többségben lévő szerbek lélekszáma, és természetesen megjelenik a kínai populáció is...” Vajma.info: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Videó: 10 éves a belgrádi Collegium Hungaricum

A szerb fővárosban működő Collegium Hungaricum magyar kulturális központ kétnapos, a magyar kultúrát népszerűsítő rendezvénysorozattal emlékezett meg fennállásának 10. évfordulójáról. [...] Kaszab Róbert a Collegium Hungaricum igazgatója: „Ez a 10 év szerintem megmutatta azt, hogy a Collegium Hungaricum Szerbiában és Belgrádban egy olyan szerepet tud betölteni, ami a magyar kultúrát eljuttatja mindenkire. Fiatalokhoz, idősekhez, magyarul tudókhöz, magyarul tanulókhöz, vagy a magyar nyelvet még egyáltalán nem ismerőkhöz olyan médiumokon keresztül, mint a kép, a zene...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Cikksorozat: Vissza a természethez!

Ami a táplálkozással kapcsolatos ellátásunkat illeti, nagyon el vagyunk kényeztetve a modern civilizált világunkban. [...] Nagymértékben függ az étkezési szokásainktól, hogyan érezzük magunkat, milyen az egészségi állapotunk, a teljesítőképességünk, és még a kinézetünk is. [...] Az élelmiszeripar nélkül a fogyókúraipar nem is létezhetne, tökéletesen kiegészítik egymást, még akkor is, ha látszólag nem egy csónakban eveznek. Az élelmiszeripar túltáplál bennünket, a fogyókúraipar pedig milliárdokat keres azzal, hogy megpróbál bennünket újra karcsúvá tenni. [...] Farkas Marija, az Újvidéki Egyetem Technológiai Karának végzett élelmiszeripari technológus cikksorozata...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Interjú: Egyebek közt Pekár Tibor kapta idén Szabadka város Pro Urbe díját

Pekár Tibor Szabadkán született, Topolyán nőtt fel, életére és munkásságára azonban nagy befolyást gyakoroltak a szerb fővárosban eltöltött évek, ahonnan fél évszázada költözött vissza Észak-Bácskába. A Pro Urbe díjat szeptember elsején, a városnap díszülésen vette át. [...] Pályája során számos zenekarban muzsikált, a Szabadkai Zeneiskolában zenészek, hegedűművészek generációit nevelte fel, tucatnyi könyve nélkül pedig ma alig tudnánk valamit Szabadka zenei múltjáról. [...] Négy évtizeddel ezelőtt született meg bennem az ötlet, hogy mi lenne, ha feldolgoznám Szabadka zenei életét – legalább kétszáz évre visszamenőleg. [...] Először a történelmi irattárban, majd a zeneiskola archívumában, végül pedig a korabeli újságokban, s az összegyűlt tengernyi anyagot azóta is rendezgetem, s egy-egy téma köré csoportosítva megpróbálom közrebocsátani...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Videó: Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház is részt vett az V. Nemzetközi Színházi Fesztiválon

Ungváron a napokban került megrendezésre az V. Nemzetközi Színházi Fesztivál, amelyen részt vett a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház is. A beregszászi társulatot Orosz Ibolya képviselte, aki a „Frida” című monodrámát adta elő a Megyei Drámai Zenei Színház kasszinpadán. A magyar nyelvű előadást nagy érdeklődés övezte, amit a megtelt nézőtér is jól bizonyított. [...] A Kárpátaljai Megyei Zenei-Drámai Színházban és a Bavka Bábszínházban Ukrajna és a környező országok kilenc ismert társulata mutat be darabokat. Az előadások programja a fesztivál hivatalos oldalán, illetve közösségi oldalakon érhető el...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: Roma felzárkóztatás a Máltai Szeretetszolgálat Szent Louis és Zélie Martin Központjában

Verek, énekek, dalocskák és természetesen sok tanulás – ez nem egy állami fenntartású oktatási intézmény napközi csoportja, hanem a Beregszászi Járási Máltai Szeretetszolgálat Szent Louis és Zélie Martin Központjának roma fiatalokkal foglalkozó tanodája. A szeretetszolgálat 2017-ben indította el ezt a programját, aminek azóta is töretlen a sikere. Jól példázza ezt az is, hogy napi rendszerességgel 30- 50 gyerek vesz részt a felzárkóztató programban. A fiatalok különböző korosztályokhoz tartoznak, viszont itt nem osztályonként, hanem tudásszint szerint foglalkoznak velük. [...] A Máltai Szeretetszolgálat roma tanodája nem létezhetne önzetlen felajánlások és támogatók nélkül, aminek köszönhetően 2021-ben megnyithatták saját oktatási központjukat, amely azóta is működik...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Eurostat: Erdélyben a legmagasabb az öngyilkossági ráta Románia régiói közül

Közel 2000 ember lett öngyilkos Romániában 2021-ben, az arányuk a Közép-romániai fejlesztési régióban, azaz Erdélyben volt a legmagasabb, derül ki az Eurostat adataiból...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Fognak a pottyantós vécék a vidéki iskolák udvarán

Nincs olyan iskola Hargita és Kovászna megyében, de Erdély-szerte is minimálisra csökkent a számuk azoknak a tanintézményeknek, ahol a diákok az udvarok sarkába felállított illemhelyre szorulnának – tudtuk meg Demeter Levente és Kiss Imre megyei főtanfelügyelőktől, illetve Kallós Zoltán oktatási államtitkártól. Számos olyan hegyi és vidéki kistelepülés van azonban, ahol nem az alapszükségletek lettek megoldva, hanem egy okos megoldással létrehozták a pottyantósok 21. századi változatát. [...] Kallós Zoltán oktatási államtitkár pedig a Transtelexnek azt mondta, hogy a magyar megyék településeinek 99,9%-ban nincs olyan probléma, ahol az illemhely udvaron van. Mint kiemelte, Szatmár megyében 2018-ban számolták fel az utolsó négy kültéri mellékhelyiséget...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Ásvány-, csap- és palackozott vizeinkről

A székelyföldi természetes ásványvizeket vizsgálja egy kutatócsoport 2019 óta. A vizsgálat eredményeinek ismeretében, egyes városok ivóvizének összetételét is elemezték az elmúlt években. A kutatásról és mindennapi ivóvizünkről beszélgettünk a Kolozsvári rádió Hangoló című műsorában Zsigmond Andrea vegyész, a Sapientia EMTE adjunktusa, az MTA külső köztestületének tagjával...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Mire jó a középiskolás sportolimpia?

Ismét sportolimpiára gyűlnek össze a középiskolások Kolozsváron szeptember 17-22. között. A többéves rendezvény mára a kapcsolatteremtés, az együttműködés közege lett. A szervezők a honlapon azt írják: az első Erdélyi Magyar Középiskolás Sportolimpia hagyományteremtő céllal létrejövő erdélyi magyar középiskolás rangadó, amely több tekintetben is támaszkodik az Erdélyi Kupa tapasztalataira. [...] A stúdióban a sportolimpia főszervezője, Grabán Zsolt volt a hétfői Hangoló vendége, aki nem csak az elvekről, de a számokról is beszélgetett Rácz Évával...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Startupoktól zajos régió legyen Székelyföld

Több mint háromszáz résztvevővel zajlott múlt héten a StartUp Growth Konferencia a Panorama Boutique Hotel rendezvénysátrában. A sepsiszentgyörgyi StartUp HUB szervezésében zajló rendezvény célja az volt, hogy a résztvevők megismerjék a legújabb pályázati lehetőségeket és – ahogy elhangzott – „startupoktól zajos régió legyen Székelyföld”. [...] Az öt éve vállalkozások, civil szervezetek, valamint egy mezőgazdasági szövetkezet társulásával alakult intézmény, amely vállalkozásfejlesztési, felnőttoktatási és szakképzési központként működik, a sajátos vállalkozói forma tevőleges meghonosítását, de az e téren fellelhető források elérését is segítette...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Népmesei történet a Csiky Gergely Állami Magyar Színház színpadán

Népmesei történettel indítja a 2024/2025 évad új előadásainak sorát a Csiky Gergely Állami Magyar Színház. A hatyútündér című előadást először szeptember 22.-én, vasárnap 17.00 órakor a Stúdióteremben mutatja be a társulat. [...] Dió Zoltán szerző-rendező rendkívül játékosan mutatja be a két szereplő döntéseinek, személyiségfejlődésének folyamatát, a gyermekeket így nem a végkifejlet, sokkal inkább az odáig vezető út, a történet fordulatos cselekménye nyűgözi le...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Tárlatok: Tágul a kortárs művészet tere

Mindenekelőtt a Forगतag Lét-lelet című kiállítása a Várgalériában és az Élesdi Művésztelep alkotóinak tárlata a 10. Szférán. Az egykori Predeal vendéglő viharvert terem- és folyosólabirintusában egyébként ennél jóval bővebb kínálat fogadta az érdeklődőket a rendezvény három napján, akciófigura-, filmplakát-, fotókiállítás, totemes concept design és interaktív installáció is „pukkasztotta” a jónépet. A szférás összejöveteleken különben nem a polgárpukkasztás volt a rendezők célja, hiszen a közönségük nagy többsége fiatal, és ők a legmeglepőbb újításokra is nyitottak...” Forrás: E-nepujtag.ro: [teljes cikk >](#)

Cikksorozat: Kalandozások a 19. századi háromszéki unitárius válóperek világában

„A házassági élet alapja a szeretet s ebből kifolyólag a házasfelek egymás kölcsönös megbecsülése és a hűség” – írta 1882-ben az egyik válóper ügyvédje. [...] Kutatásaim során a brassói unitárius egyházközség levéltárában 1850 és 1882 közötti válóperes iratcsomagra leltem, melyeket a korabeli Háromszék-Miklósvárköri Esperesség levéltárában iktattak, őriztek. Az iratok Kiss Mihály árkosi és utóda, Lőfi Áron bölöni esperes-lelkész idejében készültek. Fontos adatforrásnak bizonyult a kilyéni unitárius egyházközség levéltárában őrzött korabeli esperesi napló. Mindezek mellett a rendeléses jegyzőkönyvekben bejegyzett E. K. Tanács e témakörben hozott határozatai tették teljesebbé a 19. század második felének válópereiről, jogszokásairól alkotott képet. [...] Sok magyarhoni házaspár a könnyebb válás érdekében az unitárius egyházba való betérést választotta...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Rangos állami kitüntetéseket vehettek át neves erdélyi személyiségek

Az erdélyi magyar közösség szolgálataért és fejlődéséért tevékenykedő neves erdélyi személyiségek részesültek rangos magyar állami kitüntetésben az augusztus 20-i nemzeti ünnep alkalmából. A díjátadó ünnepséget Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusán tartották pénteken...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Gróf Tisza István, a vértanú

Nemrég jelent meg Bánó Attila író, újságíró legújabb kötete Gróf Tisza István, a vértanú címmel. A kötet nagyváradi bemutatójára szeptember 20-án, pénteken 18 órától kerül sor a Lorántffy Zsuzsanna Református Egyházi Központ múzeumtermében, az Ezredévi emléktér utca 40. szám alatt...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Civil szervezetek ellenzik a roma nemzetiségi iskola megnyitását

Az oktatási tárca egy roma nemzetiségi iskolát hoz létre. Az Amnesty International szlovákiai szervezete, az eduRoma valamint a Roma Érdekvédelmi és Kutatóközpont attól tart, hogy a roma tanulókat továbbra is elkülönítik. [...] Az Amnesty International szlovákiai hivatala még július elején petíciót indított szegregált iskolák létrehozása ellen. Állításuk szerint ugyanis Szlovákiában a legnagyobb az aránya az Európai Unió tagországai közül az osztályokban vagy iskolákban elkülönített romáknak. Ráadásul a miénk az egyetlen uniós ország, amelyet az Európai Bizottság a faji egyenlőségről szóló irányelv megsértésével vádolt meg az Európai Unió Bíróságán. [...] Ravasz Ábel, az oktatásügyi miniszter tanácsadója úgy gondolja, hogy a civil szervezetek féltelmei jelentős részben a törvényjavaslat meg nem értéséből erednek...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Ünnepi tanévnyitó a Selye János Egyetemen

A komáromi egyetem konferenciaközpontjában került sor szeptember 13-án délelőtt az intézmény ünnepélyes tanévnyitójára, mellyel kezdetét vette a 2024/2025-ös akadémiai év. [...] Az ünnepségen tiszteletét tette számos hazai, magyarországi, kárpátaljai, erdélyi és vajdasági egyetem és főiskola akadémiai vezetője, rektorok, dékánok, akadémiai vezetők. [...] Juhász György az ünnepi tanévnyitón a hagyományoknak megfelelően ismertette a legfrissebb hallgatói létszámokat is. A most induló akadémiai évben a beiratkozott hallgatók száma alapképzésben 1248, mesterképzésben 346, doktori képzésben pedig 52. A Selye János Egyetemnek az idei tanévben összesen 1646 hallgatója van...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: A klímaváltozás ránk rúgta az ajtót

Az első tudományos előrejelzések, amelyek az időjárási szélsőségek gyakoriságának növekedésére figyelmeztettek, már a 20. század közepén megjelentek. [...] Az 1990-es években az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testülete (IPCC) kezdte el rendszeresen publikálni jelentéseit, amelyekben már világosan megfogalmazták, hogy a globális felmelegedés eredményeképp számítani kell hőszélsőségekre, áradásokra, és egyéb időjárási szélsőségekre. [...] Milyen kihívásokkal kell szembenéznünk rövidtávon? Erről kérdezte Miklós László volt környezetvédelmi minisztert, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagját Kálmán Norbert a hétfői Reggeliben...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Mátyusföldtől Párizsig jár a holtak nyomában új könyvében Száz Pál

Az elmúlt évek egyik szlovákiai magyar szépirodalmi könyvszenzációja, a Fűje sarjad mezőknek szerzője ismét új műfajt teremtett: a temetőszövegeket. A Felszámolt temetők könyve egy olyan kozmopolita hagyomány melletti kiállítás, amely mélyen gyökerezik a hazai – konkrétan a mátyusföldi – földben. [...] Szarajevó vissza-visszatérő helyszíne a könyvnek, ez ugyanis egy olyan város, ahol „a halottak és elevenek világa nincs elhatárolva, minduntalan elválaszthatatlanul összekeveredik”. A halál és élet összekeveredése pedig a költészet terepe – a temetők mellett épp a költők Száz Pál kötetének másik főszereplői. Akik, mint tudjuk, általában halottak. [...] A könyv különleges bája, ahogy időről időre visszakacsint az „ősök földjére”, arra a mátyusföldi falura, amely itt is Marad néven bukkan fel, és amelynek lakói azon a nyelven szólalnak meg, amelyet a Fűje sarjad mezőknek teremtett meg...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Hatmilliót költöttek fejlesztésre a középiskolában, azonban a szaktanárok hiánya határt szab a növekedésnek

Négy év alatt mintegy 6 millió euró értékű fejlesztés valósult meg a rimaszombati Műszaki, Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskolában. A diákok számát ennek ellenére nem tudják növelni, mert kevés a szaktanár. [...] Ondrej Lunter,

Besztercebánya megye elnöke a középiskolák hálózatának optimalizációjával kapcsolatban arról beszélt a Napunknak, hogy nem kell az egymás szomszédságában levő iskoláknak ugyanazokat a szakokat kínálniuk. [...] „Gondot okoz számunkra a kétnyelvű szaktanárok hiánya, nagyon nehezen találunk olyan szakoktatókat, akik a magyar és a szlovák osztályokban is oktathatnak, hiszen legalább magyar érettségi vizsgát kell felmutatniuk” – mondta Dagmar Vašová iskolaigazgató...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)

Tárlat: Hej, pártá, pártá, gyöngyös koszorú

A fenti címmel nyílt meg a Lévai Regionális Művelődési Központ néprajzi tárlata, mely a tágabb régió egykori menyegzői viseletét idézte meg. A kiállítás összefogja a térség felekezeteinek és nemzetiségeinek népviseleti hagyatékát. [...] Az egyik legértékesebb az 1930-as évekből való mohi menyasszonyi ruha. A gazdagon díszített református viselet szintén egy fotó alapján készült. A kiállított ruha mögött a felnagyított fotográfia is látható volt. Az értéket növeli, hogy a település napjainkban már nem létezik...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

DIASZPÓRA

Podcast: Karikó Katalin, a legismertebb biokémikus tért be a Tetőteraszra

A hírnév fonákja – akár ilyen címet is adhatnánk a Kolozsvári rádió Tetőterasz című műsorának, hiszen vannak olyan árnyoldalai a sikernek, a diadalnak, az elismerésnek, amire az ember nem is számíthat. Most pontosan ezzel a helyzettel szembesülünk, hiszen Karikó Katalin Nobel-díjas biokémikus arra kényszerül, hogy felhívásban tegye közzé, hogy visszaélnek a márkává vált nevével, több ízben is. Sőt, nemcsak közlemény, hanem feljelentés is készült az ő nevében. Innen indul a beszélgetés Karikó Katalinnal. [...] Hát talán a tudósok, a kutatók azok tanulták meg, hogy igenis feladatunk az, hogy egyszerű nyelven elmondjuk, hogy oktassuk a publikumot. [...] A tudomány annyira előrehaladt, és óriási a szakadék e között és az átlagembernek az ismerete között...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)